

دانشگاه صنعتی امیر کبیر
(پلی تکنیک تهران)

دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر

برنامه سازی پیشرفته و کارگاه

کار با فایل

استاد درس

دکتر مهدی قطعی

استاد دوم

بهنام یوسفی مهر

نگارش

سیدآرمان حسینی، مهدی جعفری

بهار ۱۴۰۳

فهرست

3	مقدمه
4	جریان داده‌ها Stream
5	Byte stream
5	Input stream
5	Output stream
6	زیرکلاس‌های مهم و کاربردی OutputStream و InputStream
6	FileInputStream
9	Character Stream
10	Reader
10	Writer
12	FileWriter
18	کلاس فایل
18	آدرس‌دهی فایل‌ها در جاوا (File Paths)
18	آدرس مطلق (Absolute Path)
18	آدرس نسبی (Relative Path)
19	ترکیب مسیرها با File.separator
19	متدهای کاربردی کلاس File
23	خواندن از فایل
23	کلاس Scanner با File
25	کلاس Scanner با String
28	نوشتن به فایل
28	کلاس PrintStream
30	ورودی و خروجی در کلاس System
31	چیزی که یاد گرفتیم
31	منابع بیشتر

مقدمه

تا این‌جا چندین برنامه و تمرین و پروژه داشتین و احتمالاً تجربه خوبی از برنامه‌سازی دارید. توی خیلی از برنامه‌ها با داده‌هایی سر و کار دارین که الزاماً ورودی همون لحظه ترمینال نیستن و از داده‌هایی که قبلاً داریم استفاده کنید، یا ممکنه بخواین ورودی‌هاتون رو از هر رابط کاربری‌ای که میگیرید در یک جای جداگانه ذخیره کنید. حتی ممکنه لازم باشه چیزی خارج از کدهاتون توی برنامه اصلی استفاده بشه، مثلاً اگه یادتون باشه برای پروژه منوی کافه باید یسری عکس از خارج برنامه لود میکردین و با دادن آدرسش به کدتون اونارو استفاده کنید.

به همه دلایل بالا و خیلی از دلایل دیگه ما نیاز داریم که دیتاهامون رو با یه روشی ذخیره کنم و بعداً بازخوانیشون کنیم تا به یه دردی بخورن. برای این کار ما نیاز داریم بتونیم با این فایل‌ها کار کنیم و از اونها چیزایی رو بخونیم یا توی اون فایل‌ها تغییراتی ایجاد کنیم و اطلاعات رو توشون بنویسیم.

همونطور که میدونید مفاهیم خوندن و نوشتن چه در جاوا چه در هر زبان یا برنامه‌ای که با کامپیوتر سر و کار داره به مفهوم ورودی و خروجی یا به طور مختصر I/O گره خورده. توی جاوا یعنی هرجایی که بخوای اطلاعاتی وارد برنامه‌ات کنی (مثل خوندن از یه فایل)، یا از برنامه‌ات بریزی بیرون (مثل نوشتن توی فایل). برای این کار ما از یه پکیج توی جاوا استفاده میکنیم به اسم `java.io`.

جریان داده‌ها Stream

تا حالا به این فکر کردین که وقتی یه فایل متنی رو باز می‌کنین، برنامه چطوری اون اطلاعاتو می‌خونه؟ یا وقتی یه عکس یا ویدیو رو ذخیره می‌کنین، این داده‌ها از کجا میان و به کجا می‌رن؟ اینجاست که بحث Stream یا همون جریان داده‌ها میاد وسط. در واقع یه استریم رو میشه مثل یه رودخونه یا آبراهه از داده‌ها در نظر گرفت که اطلاعات مثل آب توی اون جاری ان و از یه منبع شروع به حرکت میکنن و وارد برنامه میشن یا برعکس از برنامه ریخته میشن به یه مقصدی.

اگه بخوایم یه تعریف شسته رفته تر و رسمی تر از stream داشته باشیم میشه گفت که stream نشون دهنده‌ی جریانی از داده‌هاست که یه طرف اون‌ها یه نویسنده یا writer و توی سر دیگه‌ش یه خواننده یا reader داریم. وقتی از پکیج io استفاده میکنیم برای انجام کارامون مثل ورودی و خروجی‌های ترمینال یا نوشتن روی فایل و خوندن ازش و یا ارتباط از طریق شبکه، از انواع مختلفی از استریم‌ها استفاده میکنیم.

استریم‌ها تو جاوا دو نوع اصلی دارن. Byte stream و Character stream.

Byte stream

برای وقتی هست که داده‌ها متنی نیستن، یعنی قراره با فایل‌های باینری مثل عکس، ویدیو، فایل‌های PDF، موسیقی، یا هر چیزی که ساختار عددی یا خاص داره کار کنی. که شامل کلاس‌های اصلی زیر می‌باشد:

Input stream

یک کلاس ابسترکت برای خواندن داده‌های باینری است که تمام کلاس‌های خواندن داده‌های باینری ازش مشتق می‌شن. وظیفه‌اش اینه که یه سری متد پایه مثل `read` برای خواندن بایت‌ها بده و بقیه‌ی کلاس‌ها بیان و اونا رو پیاده‌سازی کنن.

متد های مهم این کلاس:

- `int read()`: یه بایت می‌خونه و برمی‌گردونه (از ۰ تا ۲۵۵)
- `int read(byte[] buffer)`: یه آرایه از بایت‌ها رو پر می‌کنه
- `close()`: ارتباط با منبع داده رو می‌بنده

Output stream

که کلاس ابسترکت برای نوشتن داده‌های باینری است. و دقیقاً برعکس کلاس قبلیه.

متد های مهم این کلاس:

- `void write(int b)`: یه بایت می‌نویسه
- `void write(byte[] buffer)`: یه آرایه بایت کامل می‌نویسه
- `flush()`: مطمئن می‌شه که همه‌چیز واقعاً نوشته شده
- `close()`: بسته شدن Stream

زیرکلاس‌های مهم و کاربردی InputStream و OutputStream

وقتی می‌خواهیم داده‌های باینری رو بخونیم یا بنویسیم این دوتا کلاس به تنهایی کافی نیستن. این دو کلاس فقط یک بنیاد هستن و در عمل معمولاً به زیر کلاس‌های تخصصی‌تر و واقعی‌تری نیاز داریم. از این زیر کلاس‌ها به FileInputStream و FileOutputStream اشاره میکنیم.

FileInputStream

این کلاس برای وقتی که بخوای داده‌های خام از یه فایل بخونی. مثلاً بخوای یه تصویر، یه فایل صوتی یا هر فایل غیرمتنی رو بخونی و یه جایی ذخیره یا پردازشش کنی. فرض کن می‌خوای یه فایل تصویری رو بخونی و اندازه‌اش رو در خروجی نشون بدی (با شمارش تعداد بایت‌ها):

```
FileInputStream fis = new FileInputStream("image.jpg");
int count = 0;
while (fis.read() != -1) {
    count++;
}
fis.close();
System.out.println("File size in bytes: " + count);
```

متدهای مهم FileInputStream:

- int read()

یه بایت از فایل می‌خونه و به صورت عدد بین 0 تا 255 برمی‌گردونه. اگه به انتهای فایل برسه، 1-برمی‌گردونه.

```
FileInputStream fis = new FileInputStream("data.bin");
int b = fis.read();
System.out.println(b);
fis.close();
```

مثلاً اگه خروجی این کد 65 باشه یعنی کد ما A رو خونده که کد اسکی اون 65 عه.

- int read(byte[] b)

این یکی به جای یه بایت، یه آرایه بایت رو پر می‌کنه. تعداد بایت‌های خونده شده رو برمی‌گردونه.

```
byte[] buffer = new byte[10];
```

```
FileInputStream fis = new FileInputStream("data.bin");
int bytesRead = fis.read(buffer);
System.out.println("Read " + bytesRead + " bytes");
fis.close();
```

مثلاً ممکنه 6 بایت خونده باشه، پس خروجی بشه Read 6 bytes.

– `int read(byte[] b, int off, int len)`

این متد به بخش مشخص از آرایه رو با داده پر می‌کنه، از `off` شروع می‌کنه و `len` بایت سعی می‌کنه بخونه.

```
byte[] buffer = new byte[20];
FileInputStream fis = new FileInputStream("data.bin");
int bytesRead = fis.read(buffer, 5, 10);
fis.close();
```

مثلاً از بایت 5 تا 14 در آرایه پر می‌شه.

– `long skip(long n)`

این متد به جای اینکه داده رو بخونه، می‌پره جلو. مثلاً اگه فایل 100 بایت باشه، و `skip(10)` بزنی، می‌پره روی بایت یازدهم.

```
FileInputStream fis = new FileInputStream("data.bin");
fis.skip(10);
int b = fis.read();
fis.close();
```

توی خط دوم 10 بایت اول نادیده گرفته میشه و توی خط سوم بایت 11 ام خونده میشه.

– `int available()`

می‌گه چقدر از فایل هنوز قابل خوندنه، یعنی چند بایت مونده تا آخر.

```
FileInputStream fis = new FileInputStream("data.bin");
System.out.println("Bytes left: " + fis.available());
fis.close();
```

– `void close()`

Stream رو می‌بنده. خیلی مهمه که همیشه بعد از خوندن، فایل رو ببندی، چون منابع سیستم رو نگه می‌داره. که توی همه قسمت های قبلی خط آخرشون این کار رو می‌کرد. حالا میریم سراغ قسمت بعدی که Character stream هستش.

Character Stream

حالا اگه با متن طرفی، یعنی مثلاً فایل‌هایی مثل txt، کدهای منبع، یا هر چیز قابل‌خوندن (به هر زبانی که باشه)، باید بری سراغ Character Stream.

فرض کنید قصد نوشتن یه برنامه برای دریافت اطلاعات اشخاص و ثبتشون توی یه فایل متنی داریم. اول از همه نیاز داریم یه ساختاری داشته باشیم که حین اجرای برنامه یه ساختار برای پردازش اطلاعات ورودی داشته باشیم که بعدش اون رو توی فایل خروجی ذخیره کنیم. پس کلاس زیر رو تعریف میکنیم.

بیایم از یه مثال شبیه ساز دانشگاه بریم جلو، توجه کنید که قوانین کپسوله سازی رعایت شده.

```
public class Student
{
    private String firstName;
    private String familyName;
    private int age;
    private int entryYear;
    private double gpa;
    public Student(String firstName, String familyName, int age, int
entryYear, double gpa)
    {
        this.firstName = firstName;
        this.familyName = familyName;
        this.age = age;
        this.entryYear = entryYear;
        this.gpa = gpa;
    }

    public String getFirstName()
    {
        return firstName;
    }

    public String getFamilyName()
    {
        return familyName;
    }

    public int getAge()
```

```

    {
        return age;
    }

    public int getEntryYear()
    {
        return entryYear;
    }

    public double getGpa()
    {
        return gpa;
    }
}

```

حالا به برنامه ساده مینویسیم که اطلاعات به دانشجوی رندوم رو توی فایل متنی ذخیره کنه. برای همچنین کاری نیاز داریم که از کاراکتر استریم استفاده کنیم. اول بیایم با کاراکتر استریم آشنا بشیم.

کلاس‌های پایه‌ی Character Streams در جاوا:

Reader

کلاس پایه (abstract) برای خواندن داده‌های متنی (character-based) از منابع مختلف (مثلاً فایل، شبکه، حافظه و ...).

چون abstract هست، خودش مستقیماً استفاده نمی‌شه، باید از زیرکلاس‌هاش استفاده کنی.

Writer

کلاس پایه برای نوشتن متن. دقیقاً قرینه‌ی Readerه، ولی برای خروجی.

این دو تا به جورایی همون InputStream و OutputStream هستن، ولی به جای بایت، با کاراکتر (char) کار می‌کنن.

زیرکلاس‌های مهم Reader و Writer:

FileReader

برای خواندن فایل‌های متنی استفاده می‌شه.

خودش از `InputStreamReader` ارث می‌بره و خیلی راحت می‌تونی یه فایل متنی رو باز کنی و خطبه خط بخونی.

پیاده‌سازیشم اینطوریه:

```
FileReader fr = new FileReader("notes.txt");
int c;
while ((c = fr.read()) != -1) {
    System.out.print((char) c);
}
fr.close();
```

حالا بیایم یکم دقیق‌تر شیم.

تا الان میدونم که `FileReader` یکی از کلاس‌های مهم برای خوندن فایل‌های متنی توی جاواست. این کلاس برای خوندن داده‌های `character-based` طراحی شده برخلاف `FileInputStream` که باینری می‌خونه.

اما خودش یه زیرکلاس از `InputStreamReader` هست، و پشت‌صحنه از یه `FileInputStream` استفاده می‌کنه تا بایت‌ها رو بگیره و به کاراکتر تبدیل کنه) با استفاده از رمزگذاری پیش‌فرض سیستم، مثلاً `UTF-8` یا `Windows-1256` بسته به تنظیمات سیستم‌عامل.

ساختار پیاده‌سازی کلاسش هم اینطوریه:

```
public class FileReader extends InputStreamReader {
    public FileReader(String fileName) throws FileNotFoundException
    public FileReader(File file) throws FileNotFoundException
    public FileReader(FileDescriptor fd)
}
```

همونطور که میبینی هم می‌تونی با اسم فایل بسازی، هم با `File`، هم با `FileDescriptor`.

متدهای مهم به ارث رسیده از `Reader` و `InputStreamReader` :

متد	توضیح
<code>int read()</code>	یه کاراکتر می‌خونه و به صورت عدد برمی‌گردونه. (اگه رسید به انتهای فایل، مقدار -1 برمی‌گردونه)
<code>int read(char[] cbuf)</code>	یه آرایه از کاراکترها رو پر می‌کنه.

توضیح

متد

`int read(char[] cbuf, int offset, int length)`
یه بخش خاص از آرایه رو پر می‌کنه.

`void close()`
فایل رو می‌بندد.

چندتا چیز هم هست که باید حواستون بهش باشه:

`FileReader` از رمزگذاری پیش‌فرض سیستم استفاده می‌کنه؛ اگه متن فارسی یا خاص باشه، بهتره از `InputStreamReader` با `Charset` استفاده کنی.

همیشه `close()` رو فراموش نکن یا از `try-with-resources` استفاده کن. مثل این:

```
try (FileReader fr = new FileReader("text.txt")) {
    int c;
    while ((c = fr.read()) != -1) {
        System.out.print((char) c);
    }
}
```

FileWriter

برای نوشتن متن به فایل استفاده می‌شه. اگه فایل وجود نداشته باشه، خودش می‌سازه؛ اگه هم باشه، پیش‌فرض پاک می‌کنه و از نو می‌نویسه. اینم از پیاده‌سازی:

```
FileWriter fw = new FileWriter("notes.txt");
fw.write("Hello, world!");
fw.close();
```

همچنین کانستراکتورش یه پارامتر دیگه هم می‌گیره که می‌تونی با تنظیم اون توی کانستراکتورش بهش بگی که اطلاعات جدید رو به فایل اضافه کنه (append mode):

```
FileWriter fw = new FileWriter("notes.txt", true); // append = true
fw.write("\nThis is a new line!");
fw.close();
```

یه نکته ای که ممکنه بدرد بخوره هم اینه که حتماً برای کار با فایل‌های فارسی یا کاراکترهای خاص (مثلاً ایموجی)، استفاده از `InputStreamReader` و `OutputStreamWriter` با تنظیم کدگذاری (UTF-8) خیلی مهمه:

```
Reader r = new InputStreamReader(new FileInputStream("data.txt"), "UTF-8");
```

پس تا اینجا فهمیدیم که `FileWriter` برای نوشتن متن (character-based) به فایل‌ها استفاده می‌شود. حالا بیایم دقیق‌تر بهش نگاه کنیم اولاً خودش زیرکلاس `OutputStreamWriter` هست (که اونم یه لایه بالای `FileOutputStream`)

مناسب برای کاراکترهاست، نه داده‌های باینری پس مثلاً برای نوشتن عکس یا فایل MP3 مناسب نیست. ساختار کلاسش هم این شکلیه:

```
public class FileWriter extends OutputStreamWriter {
    public FileWriter(String fileName) throws IOException
    public FileWriter(String fileName, boolean append) throws IOException
    public FileWriter(File file) throws IOException
    public FileWriter(File file, boolean append) throws IOException
    public FileWriter(FileDescriptor fd)
}
```

پارامتر `append = true` اگه ست بشه، باعث می‌شه داده‌های جدید به آخر فایل اضافه بشن، نه اینکه محتوا پاک شه. که بالاتر بهش اشاره کردیم.

متد	توضیح
<code>void write(int c)</code>	یه کاراکتر می‌نویسه. (به صورت عددی)
<code>void write(char[] cbuf)</code>	یه آرایه از کاراکترها رو می‌نویسه.
<code>void write(char[] cbuf, int off, int len)</code>	یه بخش خاص از آرایه رو می‌نویسه.
<code>void write(String str)</code>	کل یه رشته‌ی متنی رو می‌نویسه.
<code>void write(String str, int off, int len)</code>	بخشی از یه رشته رو می‌نویسه.
<code>void flush()</code>	محتوای بافر رو می‌فرسته به فایل. (مطمئن می‌شه چیزی توی حافظه گیر نکرده)
<code>void close()</code>	فایل رو می‌بندد.

توجه کنید که گه متنتون فارسیه یا حاوی کاراکترهای خاصه مثل ایموجی یا یونیکدهای خارج از ASCII، به جای `FileWriter` از `OutputStreamWriter` با تنظیم UTF-8 استفاده کن:

```
OutputStreamWriter writer = new OutputStreamWriter(
    new FileOutputStream("file.txt"), "UTF-8"
);
```

```
writer.write("😊 سلام دنیا");  
writer.close();
```

حالا بریم سراغ مثالمون:

برای استفاده از این پکیج ها و کلاس ها همونطور که اول گفتیم نیاز داریم java.io رو اضافه کنیم، اما یه نکته ای که هست و ممکنه توی پروژه منوی کافه بهش برخورد داشته باشین اینه که سر و کار داشتن با چیزایی که خارج از کد و توی حافظه غیر فرار هستن نیاز به آدرس دهی داره و اون آدرس دهی ممکنه با ارور همراه باشه، این یکی از ارور یا اکسپشن یا همون استثنا هاست که قبلا باهاش آشنا شدین و همونطور که میدونید اینجور مواقع یه بلوک try/catch نیاز به مدیریتش کنه. حالا میایم و کدمون رو مینویسیم:

```
import java.io.*;  
  
public class Main  
{  
    public static void main(String[] args)  
    {  
        try  
        {  
            Student student = new Student("Ali", "Rezaei", 20, 1400, 3.7);  
  
            FileWriter writer = new FileWriter("student.txt");  
  
            writer.write(student.getFirstName() + ',' +  
student.getFamilyName() + ',' +  
student.getAge() + ',' + student.getEntryYear() + ',' + student.getGpa());  
  
            writer.close();  
        }  
        catch (IOException ex)  
        {  
            ex.printStackTrace();  
        }  
    }  
}
```

حالا بعضی اوقات لازم داریم که کلی چیز توی فایلمون بنویسیم مثلا توی یه لوپ باشیم و میخوایم هربار یچیزی به ته فایل اضافه کنیم در این حالت اگه از FileWriter خالی استفاده کنیم، با هر بار

`write()` درخواست نوشتن به سیستم عامل می‌فرسته. یعنی چی؟ یعنی مثلاً اگر تو یه حلقه 1000 بار بنویسی:

```
FileWriter fw = new FileWriter("log.txt", true); // append = true
for (int i = 0; i < 1000; i++) {
    fw.write("Log " + i + "\n");
}
fw.close();
```

این کد 1000 تا بار می‌ره به دیسک سر می‌زنه هر بار یه رشته‌ی کوچیک رو مستقیم می‌نویسه، که این از نظر زمان و منابع خیلی گرونه.

اینجاست که `BufferedWriter` وارد می‌شه. قبل از رفتن سراغش بیاید خیلی کوتاه ببینیم بافر چیه؟ واژه‌ی "Buffer" توی برنامه‌نویسی یعنی یه فضای موقتی توی حافظه (RAM) که داده‌ها قبل از اینکه خونده یا نوشته بشن، می‌رن اونجا.

یه مثال ساده:

فرض کن داری یه بطری رو از شیر آب پر می‌کنی، ولی سطلی که قراره بریزی توش یه کم اون طرف‌تره. تو نمی‌تونی مستقیماً آب رو از شیر بریزی داخل سطل چون فاصله هست. پس اول با یه پارچ آب رو می‌گیری، بعد میریزی توی سطل. اون پارچ همون بافره.

چرا اصلاً به Buffer نیاز داریم؟

افزایش سرعت

اگر بخوایم مستقیم هر کاراکتر یا بایت رو جداگانه از فایل یا شبکه بخونیم یا بنویسیم، عملیات خیلی کند می‌شه چون هر بار یه درخواست (I/O ورودی/خروجی) انجام می‌دیم.

کاهش تعداد دفعات دسترسی به دیسک یا شبکه

بافر اجازه می‌ده تعداد زیادی داده یک‌جا بخونیم یا بنویسیم؛ این خیلی سریع‌تر و بهینه‌تره.

افزایش کارایی در کار با داده‌های بزرگ

اگر با فایل‌های متنی بزرگ یا ورودی/خروجی‌های مکرر سروکار داری، بدون بافر کارت واقعاً کند می‌شه.

پس حالا `BufferedReader` و `BufferedWriter` چی هستن؟ اینا در واقع لایه‌هایی باهوش‌تر و سریع‌تر هستن که روی `FileReader` و `FileWriter` سوار می‌شن.

`BufferedReader` میاد و پشت صحنه یه بافر داره (پیش‌فرض: 8192 کاراکتر). داده‌ها رو از فایل بلوک‌بلوک می‌خونه و توی حافظه نگه می‌داره. متد معروفش `readLine()` هست که یه خط کامل می‌خونه.

```
BufferedReader br = new BufferedReader(new FileReader("file.txt"));
String line = br.readLine();
```

`BufferedWriter` اما برعکس قبلی، داده‌ها رو توی حافظه بافر می‌کنه و بعد یه‌جا می‌نویسه داخل فایل.

این باعث می‌شه به‌جای اینکه هر بار یه کاراکتر بنویسه، کلی داده رو یک‌جا بریزه تو فایل = سرعت بیشتر.

متد `newLine()` هم داره که رفتن به خط بعد رو راحت می‌کنه. اینجوری که:

```
BufferedWriter bw = new BufferedWriter(new FileWriter("file.txt"));
bw.write("سلام دنیا");
bw.newLine(); // می‌ره خط بعد
bw.write("این خط دومه");
bw.close();
```

همچنین یه دستور دیگه هست به اسم `flush` که بافر رو خالی می‌کنه.

با `flush()` می‌تونن دستی بهش بگی: بسه دیگه، هرچی تو بافر داری بریز تو فایل! ولی وقتی از `close()` استفاده کنی، خودش خودکار `flush` هم انجام می‌ده.

حالا میرسیم به استفاده عملی‌تر ازشون:

وقتی از `BufferedWriter` استفاده می‌کنی، داده‌ها رو اول توی حافظه (بافر) نگه می‌داره. بعد از اینکه بافرش پر شد (یا دستی `flush()` زدی یا `close()` کردی)، همه‌ی اون داده‌ها یه‌جا ریخته می‌شن توی فایل.

این همون مثال قبلیه که با بافر نوشتیم:

```
BufferedWriter bw = new BufferedWriter(new FileWriter("log.txt", true));
for (int i = 0; i < 1000; i++) {
```



```
bw.write("Log " + i);  
bw.newLine();  
}  
bw.close();
```

حالا فقط چند بار می‌ره سراغ دیسک (نه 1000 بار). نتیجه: سرعت بیشتر، فشار کمتر روی سیستم.

چرا این مهمه؟

اگه فقط یکی دو تا `write()` داری، مهم نیست ولی اگه توی یه حلقه یا فایل بزرگ هستی، استفاده نکردن از بافر ممکنه برنامه‌ت رو کند کنه یا حتی باعث لگ و هنگ توی اپلیکیشن بشه. مخصوصاً وقتی توی اپ‌هایی هستی که لاگ‌نویسی می‌کنن، گزارش می‌سازن یا داده‌ی زیادی می‌نویسن، بافر واقعاً نجات‌دهنده‌ست.

کلاس فایل

کلاس File توی پکیج java.io قرار داره و برای کار با فایل‌ها و پوشه‌ها (دایرکتوری‌ها) استفاده می‌شه. حالا آیا با کلاس File می‌تونیم بخونیم یا بنویسیم توی فایل؟ نه! این کلاس خودش مستقیماً برای خوندن و نوشتن استفاده نمی‌شه. فقط برای نمایش، ایجاد، حذف، تغییر نام و بررسی ویژگی‌های فایل و پوشه استفاده می‌شه.

ساختن یک شی از کلاس File:

```
File myFile = new File("path/to/file.txt");
```

پس نیاز داریم آدرس بدیم (که احتمالاً خیلیاتون از چالش‌هاش به خاطر تمرین منوی کافه خبر دارید).

آدرس‌دهی فایل‌ها در جاوا (File Paths)

وقتی می‌خوایم یه فایل رو توی جاوا باز کنیم، باید یه مسیر (Path) بهش بدیم. این مسیر می‌تونه: مطلق (Absolute Path) یا نسبی (Relative Path) باشه. بیایم دونه دونه بررسی کنیم.

آدرس مطلق (Absolute Path)

آدرس کامل از ریشه‌ی سیستم‌عامل تا خود فایل یا پوشه. ویندوز:

```
File file = new File("C:\\Users\\Mahdi\\Documents\\file.txt");
```

لینوکس/مک:

```
File file = new File("/home/mahdi/documents/file.txt");
```

نکته: توی ویندوز چون \ کاراکتر خاص (escape character) هست، باید دوتا بذاریم \\. همچنین آدرس مطلق همیشه یکیه، فرقی نمی‌کنه پروژه‌ت کجا اجرا شه. ولی ممکنه روی سیستم‌های مختلف جواب نده. (مثلاً آدرس ویندوز روی مک نمی‌خونه یا روی سیستم ویندوزی که آدرس‌هاش فرق داره جواب نمیده.)

آدرس نسبی (Relative Path)

نسبت به مکانی که برنامه‌ت از اون اجرا می‌شه. اینجوری قابل حمل‌تره. مثلاً فرض کن یه فایل به اسم data.txt توی پوشه‌ی پروژه‌ت داری. اون وقت اینجوری می‌نویسی: (توجه کنین که منظور از پوشه پروژه root دایرکتوریه که بسته به ide سیستم یا نوع باز کردن پروژتون میتونه متفاوت باشه)*

```
File file = new File("data.txt");
```

یا اگه فایل توی یه زیرپوشه‌ی خاص باشه

```
File file = new File("resources/data.txt");
```

*: به طور دقیق تر این مسیر نسبت به دایرکتوری اجرایی (working directory) سنجیده می‌شه، معمولاً جایی که فایل class یا jar اجرا می‌شه.

ترکیب مسیرها با File.separator

اگه بخوای مسیر رو طوری بسازی که روی همه‌ی سیستم‌عامل‌ها کار کنه، بهتره از File.separator استفاده کنی:

توی ویندوز File.separator می‌شه: \

توی لینوکس و مک میشه: /

همچنین برای گرفتن مسیر فایل‌ها میتونیم از روش‌های زیر استفاده کنیم:

گرفتن مسیر کامل فایل:

```
System.out.println(file.getAbsolutePath());
```

گرفتن مسیر والد (پوشه‌ی بالا):

```
System.out.println(file.getParent());
```

گرفتن مسیر اجرایی فعلی:

```
System.out.println(System.getProperty("user.dir"));
```

جمع‌بندی آدرس‌دهی

معایب	مزیت	نوع آدرس
قابل حمل نیست بین سیستم‌ها	دقیق و قطعی	مطلق
ممکنه به دایرکتوری اجرای برنامه وابسته باشه	قابل حمل، ساده	نسبی
کمی پیچیده‌تر در نوشتن	قابل حمل، امن‌تر	با File.separator

خب بیایم برگردیم به کلاس فایل‌مون:

حالا آبجکت کلاسمون رو ساختیم، بیایم و ببینیم این آبجکت چه متد‌هایی داره که به دردمون می‌خوره:

متدهای کاربردی کلاس File

– createNewFile(): ساخت فایل جدید

```
File f = new File("test.txt");
if (f.createNewFile()) {
    System.out.println("فایل ساخته شد");
} else {
    System.out.println("فایل از قبل وجود دارد");
}
```

نکته: این متد ممکنه IOException بنده، پس باید توی try-catch بذاریش یا throws بدی.

- mkdir() و mkdirs(): ساخت پوشه

```
File folder = new File("myFolder");
folder.mkdir();

File nestedFolders = new File("dir1/dir2/dir3");
nestedFolders.mkdirs();
```

توی دو خط آخر متد استفاده شده فولدر های تو در تو میسازه و برای مواقعی که چندتا فولدر میسازیم به دردمون میخوره.

- exists(): بررسی وجود فایل یا پوشه

```
if (f.exists()) {
    System.out.println("فایل پیدا شد");
}
```

- delete(): حذف فایل یا پوشه

```
if (f.delete()) {
    System.out.println("فایل حذف شد");
}
```

- getName() و getPath() و getAbsolutePath():

```
System.out.println("نام فایل: " + f.getName());
System.out.println("مسیر نسبی: " + f.getPath());
System.out.println("مسیر کامل: " + f.getAbsolutePath());
```

- length(): گرفتن سائز فایل به بایت

```
System.out.println("سائز فایل: " + f.length() + " bytes");
```

- list() و listFiles(): لیست کردن محتویات پوشه:

```
File dir = new File("myFolder");
```

```
String[] contents = dir.list();

for (String name : contents) {
    System.out.println(name);
}
```

یا اگر بخوای اطلاعات دقیق‌تر داشته باشی:

```
File[] files = dir.listFiles();
for (File file : files) {
    System.out.println(file.getName());
}
```

– renameTo(File newName): تغییر نام یا انتقال

```
File oldFile = new File("old.txt");
File newFile = new File("new.txt");

if (oldFile.renameTo(newFile)) {
    System.out.println("تغییر نام موفق بود");
}
```

همچنین به این چندتا چیز توجه کنید که:

کلاس File فقط به نماینده‌ست برای یک فایل یا پوشه روی سیستم. هنوز هیچ عملیات خاصی انجام نمی‌دهد تا زمانی که ارزش استفاده کنی.

برای خواندن/نوشتن توی فایل باید از کلاس‌هایی مثل FileReader, FileWriter, Scanner, و غیره استفاده کنی.

مسیرها در ویندوز معمولاً با \\\ جدا می‌شن چون \ کاراکتر escape هست تو جاوا.

می‌تونی با File.separator به صورت مستقل از سیستم عامل، جداکننده‌ی مسیر رو بگیری.

پس با همه چیزایی که یاد گرفتیم به برای ساخت فایل، بررسی وجود، نوشتن و حذف رو میبینیم:

```
import java.io.File;
import java.io.IOException;

public class FileExample {
    public static void main(String[] args) {
        try {
            File myFile = new File("example.txt");
        }
    }
}
```

```
        if (myFile.createNewFile()) {
            System.out.println("فایل ساخته شد: " + myFile.getName());
        } else {
            System.out.println("فایل از قبل وجود دارد");
        }

        System.out.println("آیا فایل وجود دارد؟ " + myFile.exists());
        System.out.println("مسیر کامل: " + myFile.getAbsolutePath());

        if (myFile.delete()) {
            System.out.println("فایل حذف شد");
        } else {
            System.out.println("فایل حذف نشد");
        }

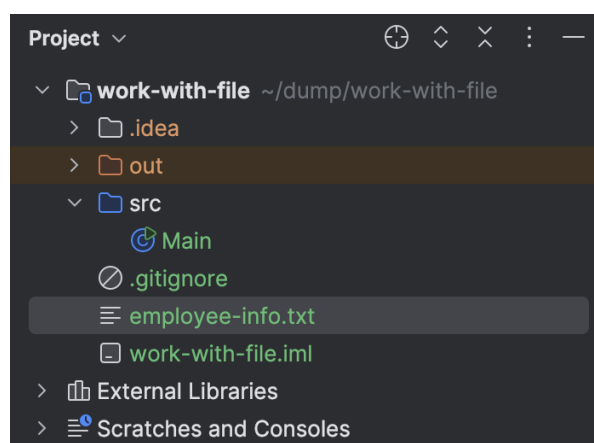
    } catch (IOException e) {
        System.out.println("یه خطایی پیش اومده");
        e.printStackTrace();
    }
}
```

خواندن از فایل

کلاس Scanner با File

تا این‌جا کار، شما با کلاس File و نحوه کار با اون آشنا شدید. حالا می‌خوایم یاد بگیریم که چگونه می‌توانیم محتوای یک فایل را بخوانیم و به اون چیزهای جدید اضافه کرد.

یه پروژه جدید توی IntelliJ ایجاد کنید. توی دایرکتوری خود پروژه (خارج از دایرکتوری src)، فایل employee-info.txt رو ایجاد کنید:

توی این فایل اطلاعات زیر رو بنویسید:

```
Name: Raees - JobTitle: Riasat
Name: Gholi - JobTitle: Developer
Name: Mamad - JobTitle: Developer
```

سیوش کنید و به Main برید. حالا یک آبجکت فایل برای employee-info.txt درست کنید:

```
import java.io.File;

public class Main {
    public static void main(String[] args) {
        var file = new File("employee-info.txt");
    }
}
```

حالا برای خواندن این فایل، از Scanner استفاده می‌کنیم. همون Scanner ای که برای ورودی گرفتن از کاربر هم ازش استفاده می‌کردیم. این کلاس، یک کانستراکتور overload شده داره که File رو ورودی می‌گیره:

```

331 public final class Scanner implements Iterator<String>, Closeable {
646 @ private static Readable makeReadable(InputStream source, Charset charset) {
647     Objects.requireNonNull(charset, message: "charset");
648     return new InputStreamReader(source, charset);
649 }
650
661 @ public Scanner(@NotNull File source) throws FileNotFoundException {
662     this((ReadableByteChannel) (new FileInputStream(source).getChannel()));
663 }
664

```

Constructs a new `Scanner` that produces values scanned from the specified file. Bytes from the file are converted into characters using the default charset.

Params: `source` – A file to be scanned

Throws: `FileNotFoundException` – if source is not found

See Also: `Charset.defaultCharset()`

Constructs a new `Scanner` that produces values scanned from the specified file. Bytes from the file are converted into characters using the specified charset.

Params: `source` – A file to be scanned
`charsetName` – The encoding type used to convert bytes from the file into characters to be scanned

همون‌طور که می‌بینید، ممکنه که این کانستراکتور `FileNotFoundException` بده، با توجه به این که این اکسپشن `checked`، حین استفاده از این کانستراکتور باید حتما اون رو `catch` کنید (یا به `method signature`تون اضافه‌ش کنید). یک آبجکت `Scanner` برای فایل‌مون می‌سازیم:

```

Scanner scn;

try {
    scn = new Scanner(file);
} catch (FileNotFoundException e) {
    System.err.println("file \"" + file.getAbsolutePath() + "\" does not exist");
    return;
}

```

و سپس، مثل وقتی که از کاربر ورودی می‌گرفتیم شروع به خوندن فایل می‌کنیم و اون رو به کاربر خروجی می‌دیم:

```

while (scn.hasNextLine()) {
    String employee = scn.nextLine();
    System.out.println("Employee info: \n\t" + employee);
}

```

اگر این کد رو اجرا کنید، خروجی زیر رو می‌بینید:

```

Employee info:
    Name: Raees - JobTitle: Riasat
Employee info:
    Name: Gholi - JobTitle: Developer

```



```
Employee info:
Name: Mamad - JobTitle: Developer
```

دقت کنید که ما، از یک متد جدید کلاس Scanner به اسم hasNextLine هم توی این کد استفاده کردیم. این متد، زمانی که خط جدیدی از فایل مونده باشه true و در غیر این صورت false خروجی می‌ده.

هر کاری که قبلا با Scanner می‌کردین، این جا هم می‌تونید بکنید. مثلا اگر فایلی از یک سری عدد تشکیل شده باشه می‌تونید با استفاده از متدهای nextInt() و hasNextInt() اون‌ها رو بخونین:

```
while (scn.hasNextInt()) {
    int num = scn.nextInt();
    System.out.println("Number: " + num);
}
```

اگر خوندن فایلی تموم شده باشه و scanner تون چیز جدیدی برای خوندن نداشته باشه، متدهایی مثل nextLine() و nextInt() اکسپشنی از جنس NoSuchElementException می‌دن.

کلاس Scanner با String

کلاس Scanner یک کانستراکتور هم داره که ازتون String ورودی می‌گیره:

```
Scanner scn = new Scanner("10 20 30 40 50");
```

توی این کد، Scanner به جای خوندن از فایل یا ورودی کاربر، رشته ورودی کانستراکتورش رو می‌خونه. مثلا می‌تونید اعداد رشته بالا رو به شکل زیر بخونید:

```
while (scn.hasNextInt()) {
    int num = scn.nextInt();
    System.out.println("Num: " + num);
}
```

خروجی این کد به شکل زیره:

```
Num: 10
Num: 20
Num: 30
Num: 40
Num: 50
```

برای این که از این کانستراکتور کلاس Scanner بهتر استفاده کنیم، فایل employee-info.txt رو به شکل زیر تغییر بدید:

```
Raees 09123456789 50
Gholi 09028789123 25
Mamad 09361889898 30
```

توی هر خط این فایل جدید، اطلاعات یک کارمند اومده. اولین بخش هر خط اسم اون کارمند، دومین بخشش شماره تماسش و بخش سوم اون، سنشه. ما می‌خوایم با خوندن اطلاعات هر کارمند از این فایل اون رو پرینت کنیم.

برای این کار، ابتدا با استفاده از کد زیر خط به خط فایل رو می‌خونیم و اون رو به متد `printEmployeeInfo` ورودی می‌دیم:

```
public static void main(String[] args) {
    var file = new File("employee-info.txt");

    Scanner scn;

    try {
        scn = new Scanner(file);
    } catch (FileNotFoundException e) {
        System.err.println("file \"" + file.getAbsolutePath() + "\" does not exist");
        return;
    }

    while (scn.hasNextLine()) {
        System.out.println("Employee: ");
        printEmployeeInfo(scn.nextLine());
    }
}
```

و توی متد `printEmployeeInfo` با استفاده از یه `Scanner` جدید شروع به خوندن ورودی می‌کنیم و اطلاعات هر کارمند رو خروجی می‌دیم:

```
private static void printEmployeeInfo(String info) {
    Scanner scn = new Scanner(info);

    String name = scn.next();
    String phoneNumber = scn.next();
    int age = scn.nextInt();

    System.out.println("\tName: " + name);
    System.out.println("\tPhone: " + phoneNumber);
    System.out.println("\tAge: " + age);
}
```

خروجی این کد به شکل زیره:

```
Employee:
Name: Raees
Phone: 09123456789
```

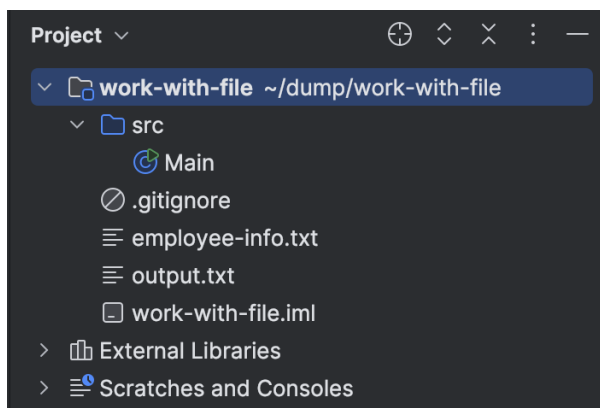

```
    Age: 50
Employee:
    Name: Gholi
    Phone: 09028789123
    Age: 25
Employee:
    Name: Mamad
    Phone: 09361889898
    Age: 30
```

نوشتن به فایل

کلاس `PrintStream`

برای نوشتن به فایل‌ها، از کلاس `PrintStream` استفاده می‌کنیم. برای این که به مقدار با این کلاس کار کنیم، اول فایل `output.txt` رو توی دایرکتوری پروژه‌تون ایجاد کنید:

و بعد، توی کدتون به آبجکت `File` برای این فایل درست کنید:

```
public static void main(String[] args) {
    var file = new File("output.txt");
}
```

حالا، شبیه شکلی که قبلا `Scanner` درست می‌کردین، به آبجکت `PrintStream` برای این فایل درست کنید:

```
PrintStream output;

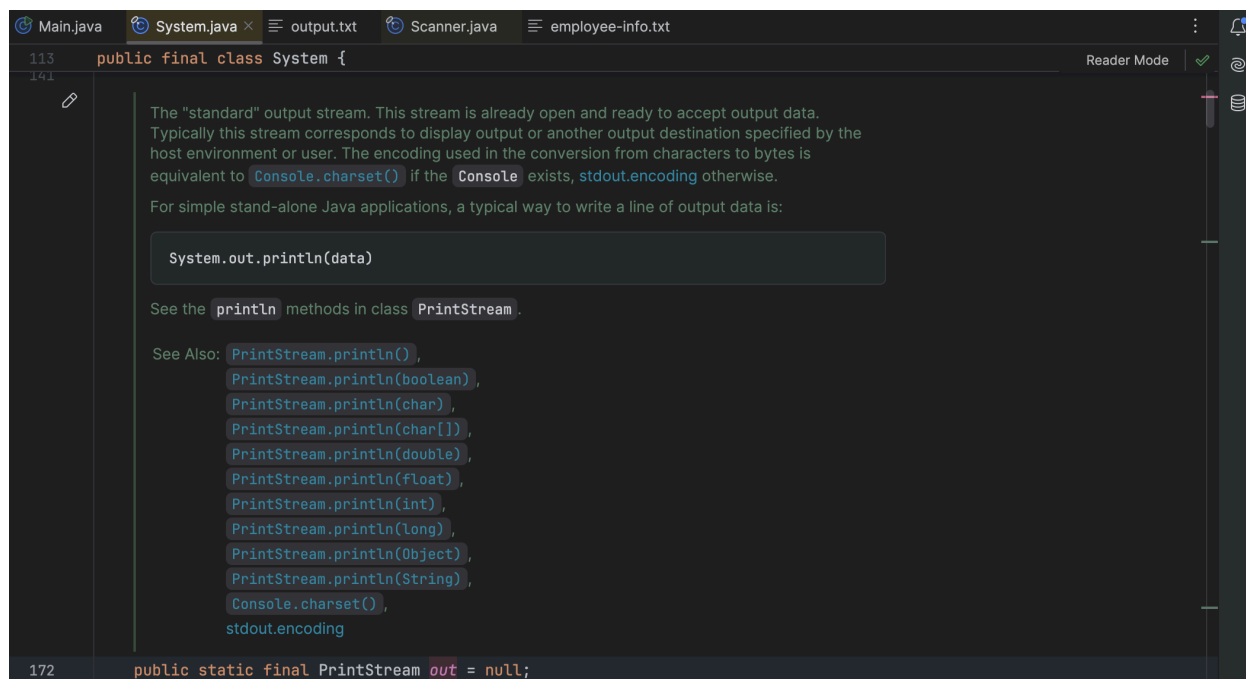
try {
    output = new PrintStream(file);
} catch (FileNotFoundException e) {
    System.out.println("cannot find \"" + file.getAbsolutePath() + "\"");
    return;
}
```

حالا، می‌تونید دقیقا با همون توابعی که با اون‌ها به کاربر خروجی می‌دادین، توی `file`تون بنویسید:

```
output.println("Hello World!");
output.print("This is the last line");
```

شباهت آبجکت `PrintStream` ای که درست کردین و `System.out` یک علتی داره، بیاید نگاهی به کد کلاس `System` بندازیم تا بفهمیم چرا.

توی IntelliJ عبارت `System.out` رو بنویسید، روی `out` کلیک راست کنید، به `Go To Declaration or Usages` رو بزنید تا به جایی که فیلد `out` تعریف شده برین:

می‌بینید که خود فیلد `out` هم از جنس `PrintStream`! هر کاری که با `System.out` می‌کردین، با متغیر `output` کد خودتون هم می‌تونید بکنید تا توی یک فایل چاپ کنید.

ورودی و خروجی در کلاس System

الآن که توی سورس کد کلاس System اید، وقت خوبیه تا نگاهی به فیلدهای in و out که تا الآن خیلی ازشون استفاده کردین بندازیم. اگر توی کد این کلاس بالا و پایین بشین و کامنت‌های این دو فیلد رو بخونین، می‌تونید تعریف این فیلدها رو ببینید:

```
public final class System {
    // Code Here...

    public static final InputStream in = null;

    public static final PrintStream out = null;

    public static final PrintStream err = null;

    // Code Here...
}
```

می‌بینید که in، صرفاً فیلدی از جنس `InputStream`^۱، و همون‌طور که قبلاً دیدین کلاس out هم نوعی `PrintStream`ئه. علاوه بر این دو کلاس، می‌بینید که کلاس System فیلدی مشابه فیلد out، به اسم err داره. از این فیلد می‌تونید برای خروجی دادن پیغام خطاهاتون به کاربر استفاده کنید. مثلاً:

```
try {
    // Something can throw an exception here
} catch (Exception e) {
    System.err.println(e.getMessage());
}
```

خوبه که همیشه خطاهاتون رو به جای `System.out` به `System.err` بنویسید.

^۱ کلاس `InputStream` پدر خیلی از کلاس‌هاییه که برای خوندن ورودی از جاهای مختلف به کار می‌ره. برای این که بیشتر راجع به اون یاد بگیرین، به بخش «منابع بیشتر» مراجعه کنید.

چیزی که یاد گرفتیم

توی این داک، ما مقدمات کار با فایل توی جاوا رو یاد گرفتیم. فهمیدیم که:

- کلاس File چیه، چه کاربردی داره و چطور می‌شه ازش استفاده کرد.
- چطور می‌شه از فایل‌ها خوند و توی اون‌ها نوشت.

منابع بیشتر

چیزی که ما توی این داک یاد گرفتیم، فقط مقدماتی کلی برای کار با فایل‌ها و به طور کلی I/O (مخفف input و output) توی جاوا بود. جاوا امکانات خیلی گسترده‌تری برای مدیریت انواع ورودی و خروجی ارائه می‌ده. اگر دوست دارین بیشتر یاد بگیرین، می‌تونین به فصل دهم کتاب Learning Java، یعنی "File Input and Output" نگاهی بندازین.

